

De uitlaat

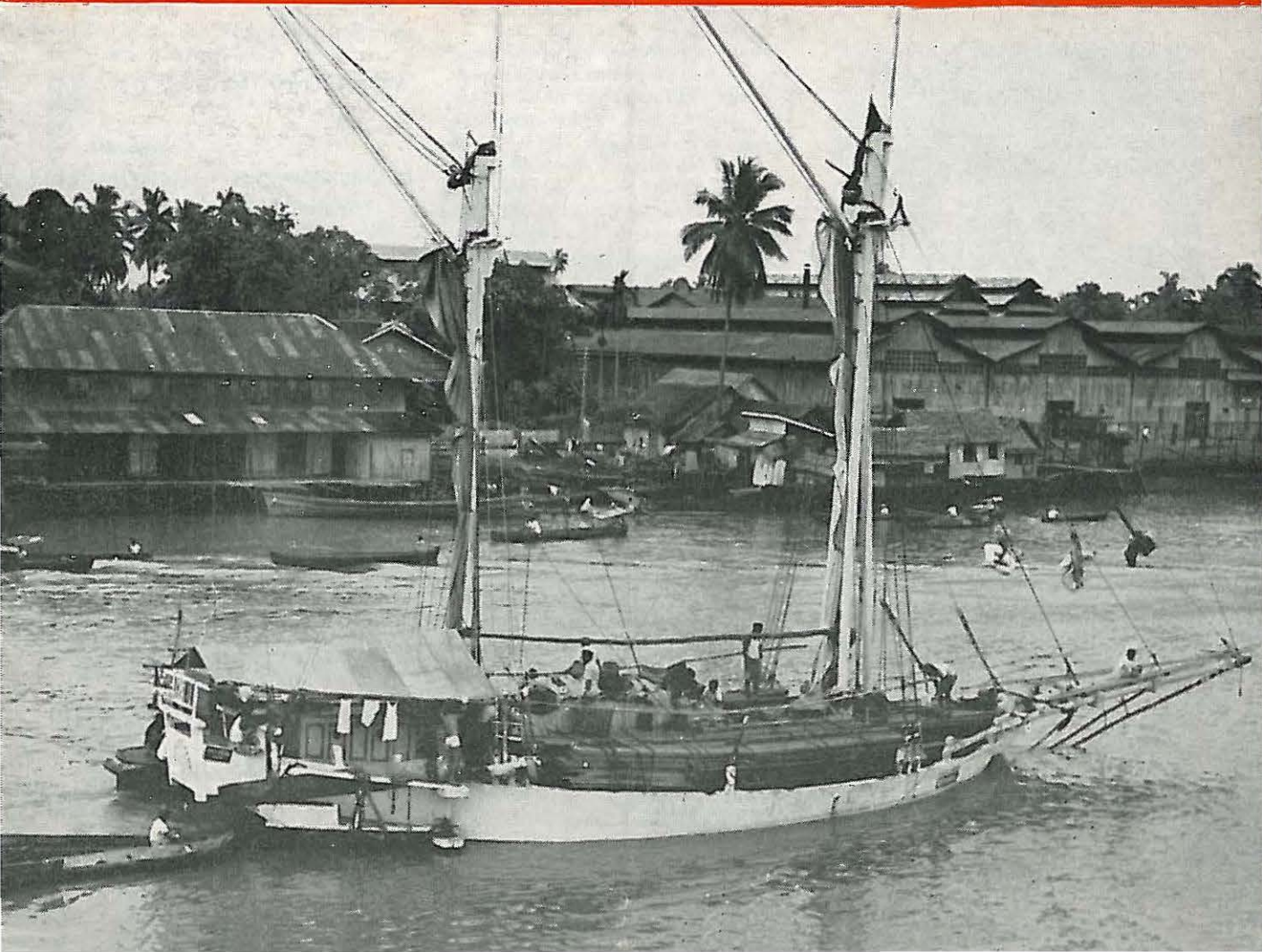

Personeelsorgaan der

N.V. Koninklijke Paketvaart-Maatschappij

N.V. Nederlandse Tank- en Paketvaart Maatschappij

Hollandse Vrachtvaart Maatschappij N.V.

De uitlaat

PERSONEELSORGAAN VAN DE

N.V. KONINKLIJKE PAKETVAART-
MAATSCHAPPIJ
N.V. NEDERLANDSE TANK- EN
PAKETVAART MAATSCHAPPIJ
HOLLANDSE VRACHTVAART
MAATSCHAPPIJ N.V.

Redacteur:
H. A. de Jong

Redactiecommissie:
G. J. Boom AS/PV - R. Romswinkel
AS/P & A - J. M. van Suylekom V.Z. -
R. J. de Vries B.T.D.

Alle stukken „De Uitlaat” betreffende te adresseren:

De Redactie van „De Uitlaat” p/a
N.V. Koninklijke Paketvaart-Maatschappij
„Het Scheepvaarthuis” - Postbus 714 -
AMSTERDAM

INHOUD VAN DIT NUMMER

Bedrijfsnieuws	3
3 januari 1966	3
Nieuwe vrachtschepen	6
Crackers for the captain	8
Taalpraatje met lichtbeelden	10
Het nieuwe muntstelsel in Australië	12
Geschenk van de gepensioneerden van de K.P.M.	13
Het jubileumnummer	13
Wartaal in New York	13
Personalia	14
Familiegroeten	16

FOTO VAN DE MAAND

„Boeginees” te Bandjermasin.
Opname Eng. Driver J. H. Jansen

Het m.s. „Roggeveen“, dat per 1/1'66 uit de Combinatie aan ons werd teruggeleverd, werd in onmiddellijke aansluiting daarop door de K.J.C.P.L. opgenomen voor een 6-maands charter (met charterers' optie voor nog 6 maanden).

Het m.s. „Sigli“ werd begin februari aan ons teruggeleverd en zal medio maart wederom door de K.J.C.P.L. voor 2 reizen in de SPS — met charterers' optie voor nog 1 reis — opgenomen worden.

Voorts werd het m.s. „Schouten“ medio februari door de K.J.C.P.L. voor 1 rondreis in de CHIWAS (duur 4-5 maanden) gecharterd.

Met het m.s. „van Waerwijck“ zullen dus in maart a.s. 4 K.P.M. schepen in charter van de K.J.C.P.L. komen te varen.

s.s. „Munttoren“

Na lediglossing te Rio Grande do Sul vertrok het schip via Rio de Janeiro wederom via Noord-Braziliaanse kusthavens naar de Caribbeans.

s.s. „Westertoren“

In februari a.s. zal deze door de Shell gecharterde tanker, welke momenteel in het Verre Oosten vaart, te Yokohama in DKO gaan.

3 Januari '66

Gepensioneerden van de K.P.M.

Nadat tijdens de bijeenkomst na de jaarvergadering van de Vereeniging van Oud-Employé's der Koninklijke Paketvaart-Maatschappij „K.P.M.“ op 6 november 1965 bekend was gemaakt dat de Raad van Bestuur der K.P.M. er de voorkeur aan gaf het 75-jarig jubileum van de K.P.M. voor de buitenwereld ongemerkt te laten voorbijgaan, is onder de aanwezige gepensioneerden spontaan de gedachte opgekomen, de Maatschappij toch een herinnering aan dit jubileum aan te bieden.

Dit initiatief is bij alle gepensioneerden aangeslagen en zo kon op de eerste werkdag van dit jaar een prachtig schilderij worden aangeboden als symbool van de band tussen de Maatschappij en hen die hebben meegewerkt aan de opbouw en groei van de K.P.M.

Namens de grote groep gepensioneerden bood het bestuur van de Vereeniging van Oud-Employé's met enkele gepensioneerden op 3 januari jl. een door de kunstschilder J. Lussenburg vervaardigd schilderij aan de Directie aan.

Het jubileumgeschenk werd door Jhr. S. G. van Weede mede namens de Raad van Bestuur dankbaar aanvaard.

Bijzonderheden over dit schilderij vindt u op pagina 13.

Afscheid van Ir. P. Th. Meerdink.

Na aankomst van de zojuist gepensioneerde Chef van de afdeling Scheepsbouw, Ir. P. Th. Meerdink en diens echtgenote, begaven de heer Van Weede, de deputatie van de gepensioneerden en de familie Meerdink zich naar de stijlvol met palmen en bloemstukken aangeklede ruimte in de Restauratie van het Scheepvaarthuis, waar zich toen reeds het personeel van het Amsterdam-kantoor en een aantal met verlof zijnde leden van het Varend- en Walpersoneel hadden verzameld om afscheid van de heer Meerdink te nemen.

Ook aanwezig waren de Directie en enkele chefs van de K.J.C.P.L. te Amsterdam.

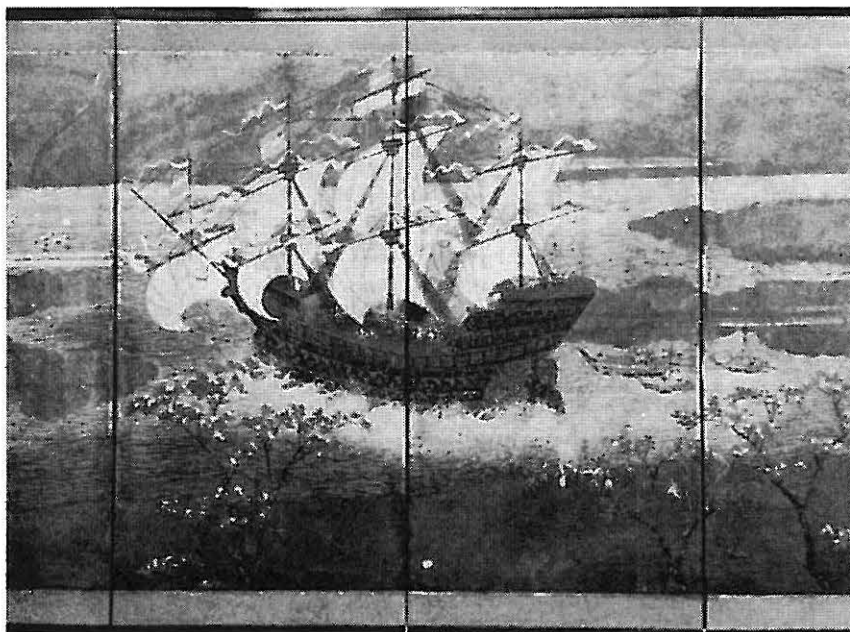
De heer Van Weede begon zijn toespraak met alle aanwezigen en alle personeelsleden die niet aanwezig kon-

den zijn, alsmede hun gezinnen, een goed nieuwjaar toe te wensen. Hij stond een ogenblik stil bij het feit dat het 2 dagen tevoren 75 jaar geleden was dat onder de bezielende leiding van Jhr. L. P. D. op ten Noort de K.P.M. haar bedrijf aanving.

De heer Van Weede maakte daarop melding van het geschenk dat de Vereniging van Oud-Employé's had overhandigd en van dat hetwelk de K.P.M. van de Directie der K.J.C.P.L. had ontvangen: een prachtig Japans scherm, waarop een voorstelling van het schip „de Liefde”, het eerste Nederlandse schip dat aanliep in Japan in het jaar 1600. Hij nodigde een ieder uit die middag even naar de Torenkamer te

gaan, waar beide geschenken stonden opgesteld.

Na deze inleiding richtte de heer Van Weede zich tot de heer en mevrouw Meerdink, daarbij opmerkend dat hetgeen hij zojuist had gezegd, de sfeer had geschapen waarin men aanwezig was, namelijk „Onder de vlag van de K.P.M.". Hij memoreerde het vele werk dat de heer Meerdink voor de K.P.M. en ook voor de K.J.C.P.L. had verricht en hij sprak daarvoor als Directeur van de K.P.M., maar tevens namens de Raad van Bestuur van de K.P.M. en de Directie van de K.J.C.P.L., zijn grote dank en waardering uit. Het aandeel van de heer Meerdink in de opbouw van de K.P.M.-vloot is zeer groot! 77 K.P.M.-schepen met een bruto

De tekening op het scherm is gemaakt op rijstpapier door een kunstenaar van de „Kano"-school. Het stuk dateert uit het einde van de 19e eeuw.

tonnenmaat van $\frac{1}{4}$ miljoen plus nog eens 200.000 BRT voor de K.J.C.P.L. werden onder zijn leiding gebouwd. Tezamen vertegenwoordigen deze schepen een waarde van $\frac{3}{4}$ miljard gulden! Zijn werklust en inspirerend voorbeeld stempelden de heer Meerdink tot een man van gezag, niet alleen in eigen kring, maar ook daarbuiten, hetgeen tot uiting kwam in zijn nevenfuncties bij de K.N.R.V., het Scheepsbouwkundig Proefstation, het T.N.O. en andere instellingen.

Echter niet alleen als technicus, maar ook als mens, in zijn verhoudingen tot zijn opdrachtgevers, leden van de vloot en het walpersoneel, was hij een man van gezag.

De heer Van Weede dankte de heer Meerdink voor alles wat hij gedurende ruim 26 jaar voor de Maatschappij had gedaan. Namens de Maatschappij bood hij de heer en mevrouw Meerdink als afscheidsgeschenk een zilveren broodschaal aan.

Na de heer Van Weede richtte ook de heer H. M. van der Schalk, Directeur der K.J.C.P.L., zich met een woord van dank tot de heer Meerdink. Het „cadeau d'adieu" van de K.J.C.P.L., de grote reis van Japan via Afrika naar huis die de heer en mevrouw Meerdink juist hadden genoten, vulde de heer Van der Schalk aan met een zilveren serveerblaadje als blijvend aandenken.

Als vertegenwoordiger van het gehele personeel sprak vervolgens Ir. G. J. Hogewind, opvolger van de heer Meerdink, als Chef van de afdeling Scheepsbouw.

De heer Hogewind merkte op dat veel zo niet alles van het werk van mensen

die met pensioen gaan, reeds betrekkelijk kort na hun vertrek slechts in archieven is terug te vinden.

Dit gaat voor de heer Meerdink niet op, want de meer dan 100 schepen onder zijn leiding gebouwd, varen over alle wereldzeeën en zullen dat nog vele jaren doen.

Uitvoerig en vaak op geestige wijze, verhaalde de heer Hogewind daarna van de lange loopbaan van de heer Meerdink. Door diens grote werkkraft en zijn stiptheid verwierf hij zich, niet alleen bij zijn ondergeschikten, grote faam.

De heer Hogewind noemde voorts de bijzondere aandacht van de heer Meerdink voor de buitenhuid onder de waterlijn, en door de vele proeven op dit gebied gedaan heeft hij in Nederland baanbrekend werk verricht. Ook nieuwe scheepsvormen hadden zijn volle aandacht en werden nauwkeurig beproefd. De bulbsteven van de „Hollands Burcht" is hiervan een voorbeeld.

Namens het gehele personeel bood de heer Hogewind zijn voormalige chef het eerste deel van een pas uitgekomen Encyclopedie aan met een enveloppe met inhoud voor aanschaffing van de nog te verschijnen delen, een en ander vergezeld van een oorkonde met de namen van allen die aan dit cadeau hebben bijgedragen.

Ir. Meerdink dankte alle sprekers voor hun hartelijke woorden en merkte op dat het dagelijks brood dat hij bij de K.P.M. verdiend heeft nu uit een K.P.M.-geschenk kan worden genuttigd. De Encyclopedie vervult een lang gekoesterde wens en zal wellicht een hulp zijn bij het opdoen van ervaring in het gepensioneerd zijn. Ook de Directie van de K.J.C.P.L. was hij voor het fraaie geschenk zeer dankbaar.

De heer Meerdink ging vervolgens dieper in op het vak Scheepsbouw, dat, naar hij zei, mede door de steeds voortschrijdende techniek en de altijd zichtbare resultaten, zo boeiend en altijd wisselend is.

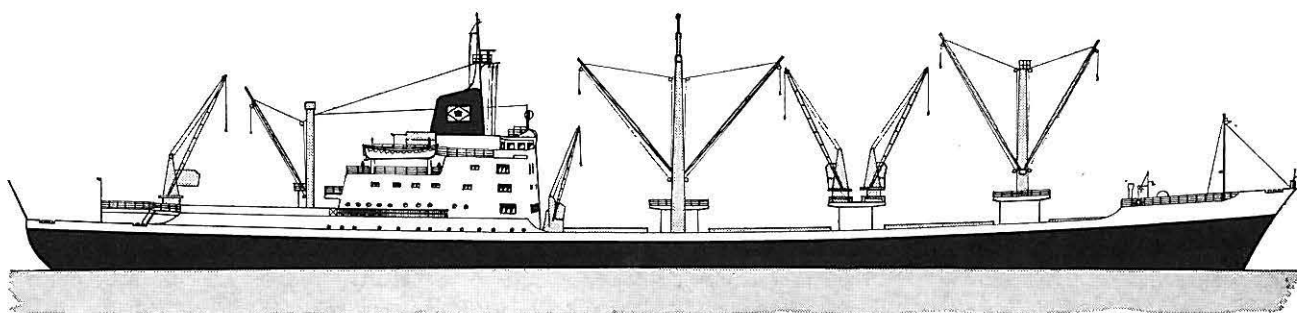
Zijn loopbaan bij de K.P.M. is een heel gelukkige tijd geweest en, voor de keuze gesteld, zou hij wederom het beroep van Scheepsbouwer kiezen. Hij memoreerde allen die vanaf zijn jeugd met betrekking tot zijn opleiding en in zijn werk een rol hebben gespeeld en roemde de prettige samenwerking op zijn afdeling en het aangename contact met de Directie en het personeel. Door de voortreffelijke verstandhouding met de K.J.C.P.L. gaf het werken voor haar belangen veel voldoening.

De Heer Meerdink roerde tenslotte de grote destructieve krachten aan die hebben getracht de K.P.M. te ondermijnen. Hij was dankbaar dat het er nu naar uitziet dat de K.P.M. zo sterk staat dat de toekomst alle mogelijkheden biedt.

Het grote aantal aanwezigen kreeg vervolgens gelegenheid afscheid te nemen van de heer en mevrouw Meerdink, waarna men nog geruime tijd bijeen bleef.

Voor relaties van buiten de Maatschappij werd op dinsdag 4 januari 1966 in de grote vergaderzaal een druk bezochte afscheidsreceptie gehouden.

Nieuwe Vrachtschepen

PROFIEL „STRAAT-H“ SCHEPEN

Aan de Japanse werf N.K.K. (Nippon Kokan Kabushiki Kaisha) gelegen aan de voet van de bekende Fuji-yama is opdracht gegeven tot de bouw van 2 schepen voor de K.P.M. en 1 schip voor de K.J.C.P.L., terwijl voorts optie is verkregen voor nog 1 K.J.C.P.L.-schip.

Deze werf, waartoe ook de Asano Dockyard behoort — bij velen die in Japan gerepareerd hebben welbekend — zal onze schepen o.o.v. opleveren:

- 1e K.P.M.-schip eind juli 1967
- 2e K.P.M.-schip eind juni 1968

Deze schepen zullen resp. „Straat Holland“ en „Straat Hoorn“ worden genoemd.

De lengte van de schepen wordt 146,49 m, de breedte 22,00 m, de holte 13,00 m, terwijl de diepgang maximaal 10,08 m zal zijn. Het deadweight bedraagt maximaal 12.650 ton.

Deze zeer moderne vrachtschepen zullen een inhoud krijgen van 630.000 cft., waarvan 60.900 cft. (dit is bijna 10%) zal bestaan uit koel- en vrieskamers.

Ladingsmogelijkheden

Het schip wordt voorzien van 5 laadruimen, waarvan ruim 3 een zgn. "open hatch" ruim is. Voorts worden 6 dieptanks ingebouwd voor het vervoer van maximaal 1.473 m³ palmolie of andere ladingolie.

Voorts is nog laadruimte achter het brugdekhuis op het bovendek geprojecteerd, welke is onderverdeeld in 2 speciale ertsruimten en 1 middenruimte. Elke van deze ruimten is van een eigen laadhoofd voorzien.

Onderruim 1 wordt speciaal ingericht voor het vervoer van ferrosilicon. Alle ruimten zullen mechanisch worden geventileerd.

Alle bovendeklaadhoofden en de meeste tussendekslaadhoofden zijn voorzien van stalen luiken met elektrische hydraulische scharnieren.

Het schip zal voorts worden uitgerust met hydraulische dekkranen en verder met conventionele laadbomen met elektrische hangerlieren en laadlieren.

Voortstuwing

De schepen zullen worden uitgerust met een B. & W.-hoofdmotor, die gebouwd zal worden door Mitsui Tamano te Japan.

Deze 6-cilinder hoofdmotor krijgt een maximum vermogen van 13.500 APK bij 112,6 omwentelingen per minuut, terwijl het dienstvermogen 12.600 APK zal zijn bij 110 omwentelingen per minuut, waarbij het schip een dienst-snelheid zal hebben van ± 20 mijl per uur.

Hulpbedrijf

Het elektrisch vermogen voor het hulpbedrijf wordt geleverd door 4 snellopende hulpmotoren van het fabrikaat Kromhout. Capaciteit van elk van deze, in een geheel gesloten aparte machinekamer opgestelde, motoren bedraagt 380 pk bij 1800 omw./min.

Ter besparing van onderhoudswerk aan boord zullen deze hulpmotoren na 14.000-18.000 bedrijfsuren op een nader te bepalen plaats in het vaargebied aan de wal worden gerevideerd. Daar-

toe zullen zodanige voorzieningen aan boord worden getroffen dat de motoren gemakkelijk losgenomen kunnen worden en aan dek gebracht kunnen worden voor transport naar de wal.

Automatisering

Voor controle en afstandsbediening van de vriesinstallatie, hoofdmotor en hulpmotor is op uitgebreide schaal gebruik gemaakt van automatisch werkende apparaten. Bovendien is voor bewaking, alarmering en notatie van

de belangrijke gegevens van de machine-installatie een „Data logger” toegepast. Hierdoor is het onder meer mogelijk dat van de volautomatisch werkende vriesinstallatie alle temperaturen en drukken worden bewaakt waarbij elke afwijking hiervan, onder of boven een van te voren ingestelde waarde, onmiddellijk wordt gealarmeerd.

Bovendien worden om de twee uur alle gegevens van het machine-journaal door een automatische schrijfmachine genoteerd.

Ook worden door deze „Data logger” de voornaamste gegevens van het nevenbedrijf bewaakt. Al deze apparaturen, de manoeuvreerstand van de hoofdmotor, start- en stopinrichting hulpmotoren, het hoofdschakelbord enz. zijn in een op het tussendek geplaatst „control station” ondergebracht.

De werktuigkundige van de wacht kan hier alle gewenste gegevens van de gehele machine-installatie op duidelijke wijze overzien.

Navigatie

In het stuurhuis is aan de voorzijde een zgn. brugconsole geprojecteerd, waarin vrijwel alle apparaturen voor navigatie en besturing, alsmede telegraaf, telefoons enz. zijn ingebouwd.

Bovendien worden in het stuurhuis alle telegraafcommando's door een registratie-apparaat genoteerd.

Het schip zal worden uitgerust met twee radarapparaten, radiotelegrafie/telefonie-installatie, richtingzoeker, V.H.F.-installatie, echolood, sallog, gyrokompas en automatische stuurinrichting.

Het peilen van de laadruimen zal elektrisch geschieden met aflezing in de kaartenkamer.

De mens aan boord

Alle verblijven zullen van airconditioning worden voorzien.

In de zitsalon komt behalve het gebruikelijke radio-ontvangtoestel met platenspeler en bandrecorder een televisietoestel.

Op het achterschip komt een permanent ingebouwd zwembad.

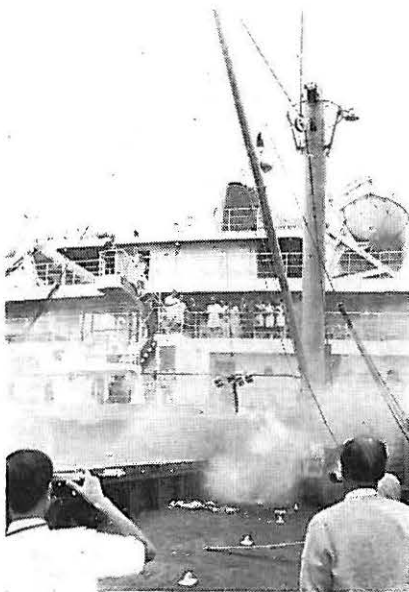

Overzicht van een manoeuvreerstand met Data-logger van het m.s. „Straat Fushimi” zoals die ook op de Straat H-schepen zal worden uitgevoerd.

CRACKERS FOR THE CAPTAIN

December 7th 1965

Onder dit hoofd verscheen in „The Daily News” te Durban een artikel over het afscheid van Gezagvoerder J. A. van den Broek Humphrey, die na het commando over het m.s. „Straat Frazer” aan Gezagvoerder S. J. Krijt te hebben overgedragen, 1 januari 1966 met pensioen is gegaan. Van mevrouw A. van Hummel, corresponsente van „de Uitlaat” in Durban, ontvingen wij een aantal foto's tijdens dit afscheid genomen. Voor de onderschriften bij deze foto's zijn de teksten uit „The Daily News” en de „Natal Mercury” gebruikt.

Oriental farewell ceremony

Fire crackers — the biggest and the loudest I've ever seen — roared a Chinese goodbye to a retiring sea captain in Durban harbour.

Loud noise

Chinese custom has it that when a good captain leaves his ship for the last time, a very loud noise must be made to scare the demons away so that

they do not see him leave. For yesterday's occasion, hundreds of Chinese crackers were used, tied together in a long string so that they

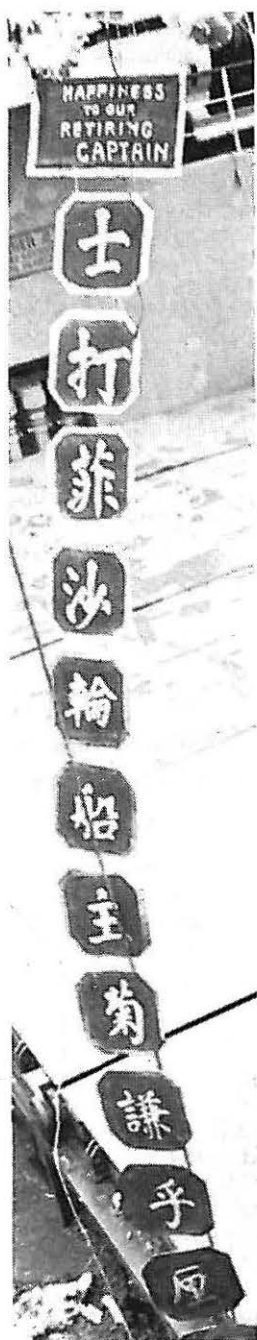

exploded one after the other in quick succession like a machine-gun. The noise was terrific and could be heard all over the Point area, and if the extent of the noise could be taken as just how far the demons would run, then the „Straat Frazer“ should never again fear them.

As the last of the crackers exploded, a banner bearing Chinese characters and reading: "Happiness and Long Life to Our Retiring Captain", was lowered into view.

Good Luck en goede vaart

Vertaling van nevenstaande Chinese karakters:
All happiness and good luck to our retiring captain.

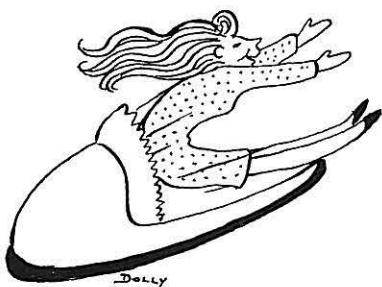

Pensioen

Taalpraatje met lichtbeelden

Ik zal maar meteen met de deur in huis vallen. Weet u dat wanneer we gewoon Nederlands spreken we soms vreemde dingen zeggen? Hebt u het nooit gemerkt? Dat komt omdat u van jongsaf langzaam in uw taal bent gegroeid. Met mijn dochter Puk is dat echter anders. Zij was acht toen we hier in Amerika kwamen wonen. Gedurende ruim zeven jaar was ik de enige persoon die Hollands met haar sprak. Zij spreekt het heel behoorlijk, maar uitdrukkingen en gezegdes die ik niet gebruik, kent ze natuurlijk niet. Wanneer ik nu opeens met zo'n onbekende uitdrukking uit de bus kom, dan ziet ze die gebeuren. Ze zag mij in de puree zitten en uit mijn slof schieten!

Vanmiddag waren we in een hoedenwinkel en daar paste ze een bijenkorf van oranje veren op.
„Hoe staat hij, mam?”
Ik zuchtte eens. „Als een gieter, schat”.
„Als een... wat?” Ze begon te giechelen. „Een gieter!” schaterde ze. „Ik zie me al met een gieter op mijn hoofd lopen!”

Toen we tegen etenstijd op ons bordesje stonden kon ik de huissleutel niet vinden. „O hemeltje”, schrok ik, „Hij zit zeker in mijn andere tas... Nu zijn we in de aap gelogeed...”
„In de AAP gelogeed? Ha, ha! O mam, wat zeg je soms toch een malle dingen!”
„Ik zeg helemaal geen malle dingen”, begon ik, een beetje in mijn wiek geschoten.
Maar toen herinnerde ik me de gieter. En terwijl ik Puk in het badkamer-raampje hees zag ik ineens dames op eieren lopen, een man met haar op zijn tanden en een rijst-met-krenten-hond.

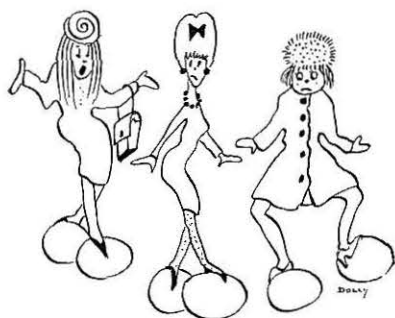

„Je hebt misschien wel een beetje gelijk”, zei ik peinzend, toen Puk de deur voor me open deed. „Ik moet er eens over denken...”
Voorlopig had ik daar echter geen tijd voor. Ik dook in de ijskast. Terwijl ik stond te koken had ik alleen een vaag visioen van een hoofd als een vergiet...
Maar nu hebben we gegeten en Puk is naar een vriendin. Ik heb het rijk alleen en ga gezellig zitten nadenken in een luie stoel.

Laat eens zien, wat voor malle dingen zeggen we nog meer? We gooien met geld en vragen iemand het hemd van het lijf. Wel, wel... We hangen de gebraden haan uit, zitten op zwart zaad en hebben een gezicht van ouwe lappen. Nee maar! Hoe kijk je als je je laatste oortje versnoept hebt?

Ha, ik kom er in! Wat zeggen we nog meer? Al draagt een aap een gouden ring, het is en blijft een lelijk ding. Foei, dat is niet aardig... Jantje praat als een kip zonder kop, Pietje is zo lui als een varken en Klaasje, de pierewaai, is zo bekend als de bonte hond... Zeg, houden we eigenlijk wel van dieren? Zou zeggen van niet. Als je iemand voor een dier uitmaakt, of het nu een spin of een nijlpaard is, dan is dat op z'n zachtst gezegd geen compliment. Oorworm, stekelvarken, rund...

Een hond noemen we onze beste vriend, maar als we hem slaan willen vinden we gemakkelijk een stok. Op katten hebben we het helemaal niet begrepen. Die kijken we uit de boom en sommigen knippen ze zelfs in 't donker... Nu geef ik toe dat het een beroerde geschiedenis is om een kater te hebben, maar dit gaat toch wel een

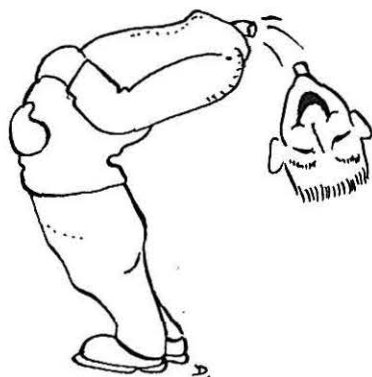
beetje te ver! We hoeven die beestjes nog geen pijn te doen! Helaas zijn we wel meer aan de wrede kant. We schieten zo nu en dan een bok en knappen een uiltje. En wat, ei wat, zouden sijsjeslijmers en muggenzifters doen??? Edoch, sommige dieren behandelen we met zachtheid. We doen er alles voor om onze schaapjes op het droge te krijgen en ouwe koeien halen we uit de sloot. Tussen twee haakjes: kleine diertjes kunnen gewoonlijk wel een potje bij ons breken. Hondje, poesje, lammetje, kom aan m'n hart...

Genoeg over dieren! Wat vinden we van mensen? Ik zal maar met de familie beginnen. Suikeroompje leggen we in de watten en een aangewaaid achternichtje komt wel eens van pas. Maar tante zetten we op een hor en onze bloedeigen zuster op een hout-vlot.

Familieziek zijn we kennelijk niet! Hoe staat het met de burens? Daar schiet me opeens een verhaal van een neefje van me te binnen. De bakker van de hoek was een echte kruidenier, een krent van de bovenste plank. De schoolmeester van de overkant was een hark, typisch uit de klei getrokken, maar zijn vrouw was wel een gezellige schommel. Hun dochter was een beetje

een hol vat, maar beter te verteren dan het opgetuigde fregat van de bovenburen. Of het ijspaleis van drie-hoog-achter. Die had het achter haar elleboog met haar uitgestreken gezicht. Tot zover neefje... Ik zal er maar eens om lachen. Hij zat die dagen wat in de knoop. Intussen vond hij het meisje van zijn dromen en draagt haar op handen.

Over lachen gesproken, dat ligt ons Hollanders wel. We doen het tenminste op veel meer verschillende manieren dan bijvoorbeeld de Amerikanen. Die lachen wel tot hun hoofden eraf vallen, maar ze lachen zich nooit een bochel, aap, hoedje, kreek of puist. Ook niet als een boer die kiespijn heeft, dat is waar...

Lachen kunnen we dus. Hoe staat het met onze andere emoties? Zijn we wel eens boos? Nou reken maar! En dan doen we ook al rare dingen. We beginnen inwendig te borrelen, vliegen op, of lopen op hoge benen weg. We vegen iemand's mantel uit of schillen een appeltje met hem. En als we helemaal wit-heet zijn knallen we uit elkaar.

En als we zo nu en dan eens tevreden zijn, wat doen we dan? Dan spellen we de krant. En verlegen? Dan klappen we dicht. En moe? Dan lopen we op onze wenkbrauwen. En verliefd? Niets. Of liever: dat gaat niemand iets aan! En wanneer we onder in de put zitten, wat doen we dan? Als de koek op is gaan we met onze keel aan de kapstok hangen...

Maar dit laatste gebeurt natuurlijk bijna nooit, want een Hollander laat zich door niets en niemand op z'n kop zitten! Hij is vierkant en rond en zwemt altijd tegen de stroom in. Heeft hij gevoel voor humor? Wel wis en drie! Zou hij anders zoveel malle dingen zeggen!

Dolly de V.

Het nieuwe muntstelsel in Australië

In Australië zal 14 februari a.s. het decimale systeem in het muntstelsel worden ingevoerd. Deze ingrijpende monetaire maatregel zal, voor zover thans te bezien, over 2 jaar het oude systeem verdrongen moeten hebben. Gedurende deze overbruggingsperiode zal dus zowel het oude £.s.d. systeem als het nieuwe dollar en „cents“-systeem in roulatie zijn.

De basiseenheid in het nieuwe munten-systeem is de 10/- welke eenheid de naam „dollar“ krijgt. Er zullen 6 nieuwe munten komen, en wel van 1, 2, 5, 10, 20 en 50 cents.

Deze munten zullen corresponderen met:

- 5 cents met 6 pence
- 10 cents met 1 shilling
- 20 cents met 2 shilling en
- 50 cents met 5 shilling.

Voorts zullen de volgende bankbiljetten in omloop worden gebracht:

- 1 dollar = 10 shilling
- 2 dollar = £ 1
- 10 dollar = £ 5
- 20 dollar = £ 10

De dollar wordt aangegeven met het teken \$, de centen met c.

Omdat 10 cents gelijk is aan 1 shilling en 1 shilling uit 12 pennies bestaat, moeten er 2 pennies weggesmokkeld worden. Dit nu is als volgt vastgelegd:

Pennies	1	2	3	4	5	6						
Cents	1	2	2	3	4	5						
							7	8	9	10	11	12
							6	7	8	8	9	10

Voorbeeld:

7 d. wordt \$ 0,06
11/10 d. wordt \$ 1,18

(10/- = \$ 1,00,
1/- = 10 cents en
10 d. = 8 cents)

£ 15.19.11 wordt \$ 31,99

(£ 15 = \$ 30,00,
10/- = \$ 1,00,
9/- = 90 cents en
11 d. = 9 cents)

In iedere winkel zal worden aangegeven welke munteenheid wordt gebruikt. Bijv. "THIS IS A DOLLAR SHOP" of "THIS IS A £.s.d. SHOP".

Volledigheidshalve laten wij hieronder een verrekeningstabel der 2 munteenheden volgen:

ACCOUNTING TABLE

Pence	Cents
1	1
2	2
3	2
4	3
5	4
6	5
7	6
8	7
9	8
10	8
11	9
12	10

Shillings	Cents
1	10
2	20
3	30
4	40
5	50
6	60
7	70
8	80
9	90
10	100

£.s.d.	\$
10. 0.	1.00
11. 0.	1.10
12. 0.	1.20
13. 0.	1.30
14. 0.	1.40
15.00.	1.50
16. 0.	1.60
17. 0.	1.70
18. 0.	1.80
19. 0.	1.90
1.00. 0.	2.00

Geschenk van de gepensioneerden van de K.P.M.

De schilder Lussenburg heeft zich steeds bijzonder geïnteresseerd voor de oude Oost-Indië-vaarders en het is daarom niet verwonderlijk, dat in overleg met hem het jubileumgeschenk werd bepaald op een schilderij van één der grote schippers van de oude Oost-Indische Compagnie, Barend Fokke.

Het Nederlands Historisch Scheepvaartmuseum verstrekke de volgende gegevens over hem.

Barend Fokke, Fries van geboorte, maakte als schipper in dienst van de O.I. Compagnie meerdere succesvolle reizen naar het Verre Oosten, waarbij hij zich door buitengewone bekwaamheden heeft onderscheiden. Mannen zoals hij hebben er in niet geringe mate toe bijgedragen om de vestiging van Hollandse ondernemingen in Indië mogelijk te maken.

Nadat Fokke als stuurman op de „Kroonvogel“ uit de Oost was teruggekeerd, kreeg hij zijn eerste commando op het galjoet „de Snoeper“. Voor een nieuwe reis werd hem een gage toegezegd van honderd gulden per maand — „ende bovendien bij terugkomst een nieuw kleed voor hemzelf en syne vrouw“.

Met dit scheepje, 65 voet lang en een bemanning van 16 koppen, vertrok hij op 3 november 1677 uit de haven van Enkhuizen. Door kundig en gedurfd zeilen, daarbij gebruik makend van iedere gunstige mogelijkheid, bereikte hij na 5 maanden en 8 dagen, op 10 april 1678 de rede van Batavia.

Als waardering voor deze bijzonder snelle reis werd een standbeeld van Fokke, in Friese klederdracht, opgericht op het eilandje Kuiper (Poeloe Boerong) nabij Prinseneiland. Dit beeld werd later door de Engelsen, in hun twist om het beheer in deze gebieden, verwoest.

Barend Fokke voerde meerdere vertrouwelijke opdrachten uit, is vele jaren commandeur geweest en stierf op de toen hoge leeftijd van 60 jaar.

Het jubileumnummer

Van verschillende kanten heeft de redactie brieven ontvangen waarin tot nu toe zonder uitzondering met waardering over het verschenen jubileumnummer wordt gesproken.

Met name de oudere gepensioneerden blijken van de beschrijvingen van het Paketvaartleven in vroeger jaren te hebben genoten en zich, zoals uit hun brieven blijkt, weer even geheel in die oude vertrouwde sfeer opgenomen gevoeld.

Verskillende schrijvers verzochten ons hun brief als „ingezonden stuk“ te publiceren.

Hoewel de redactie uiteraard zeer verheugd is met deze blijken van instemming, is het niet mogelijk aan deze verzoeken te voldoen. Alle medewerkers aan deze uitgave zijn echter bijzonder dankbaar dat het geheel kennelijk in de smaak is gevallen en zij danken alle briefschrijvers voor hun reacties.

Gebleken is dat de verhalen over tempo doeloe bijzonder werden geapprecieerd en de redactie zal, indien de beschikbare ruimte zulks toelaat, trachten geregeld iets uit „de oude doos“ te publiceren. Kopij op dit gebied wordt graag op het bekende adres tegemoet gezien.

War-taal in New York

Een bevriende relatie van ons in New York hoorde onlangs een telefoongesprek tussen twee koeltechnici, waaruit bleek dat de Engelse taal zelfs voor Amerikanen nog wel eens moeilijkheden oplevert. Het gesprek liep als volgt:

„Hello, are you there?“

„Yes, who are you please?“

„Watt“.

„What's your name?“

„Whatt's my name“.

„Yes, what is your name?“

„John Watt“.

„John what?“

„Yes“.

„??? I'll call on you this afternoon“.

„All right, are you Jones?“

„No, I'm Knott“.

„Will you tell me your name then?“

„Will Knott“.

„Why not?“

„My name is Knott“.

„Not what?“

„Not Watt. Knott“.

„What?“

Uit „de Reageerbuis“
Cindu-Uithoorn.

PERSONALIA

PROMOTIES

K.P.M.

SINGAPORE OFFICE 1st January 1966

From Assistant Regional Staff B to A.R.S.-A:

Mr. Thomas Lee Kok Liang
from Head Clerk II to Head Clerk I:
Mr. Chung Nam Kioen (Accounts Dept.)
from Clerk 1 to Head Clerk II:
Mr. Loh Heng Kit (Claims Dept.)
from Clerk 2 to Clerk 1:
Mr. Ow Fook Yan (Inward Cargo Dept.)
Mr. Poh Kim Inn (Inward Cargo Dept.)
Mr. Gan Tiang Siew (Transshipment Dept.)
Mr. Goh Kim Seah (Outdoor Dept.)
Mr. Lim Kai Eng (Accounts Dept.)
Mr. Lim Yew Chuan (Cash Dept.)
Mr. Oon Kheng Hoea (Filing Dept.)
Mr. Tang Boon Lian (Crew Dept.)
Mr. Khoo Hock Soon (Catering Dept.)
Mr. Lee Keng Loon (Purchasing Dept.)
Mr. G. Manarlingam (Purchasing Dept.)

PENANG OFFICE

From Head Clerk II to Head Clerk I:
Miss Cheah Ah Leng (Passage Dept.)

N.T.P.M.

Technisch Varend Personeel:
tot 5e Werktuigkundige J. Poorting m.i.v. 22-10-65

Van harte gelukgewenst.

SCHEEPSPOSITIES

N.T.P.M.

m.s. „Senegalkust“	Bordeaux	± 17-2
m.s. „Congokust“	P. Harcourt	± 14-2
m.s. „Zuiderkerk“	Amsterdam	± 15-2
m.s. „Sloterkerk“	Aden	± 12-2
s.s. „Munttoren“	Puerto de la Cruz	± 4-2
s.s. „Westertoren“	Yokohama	± 15-2

H.V.M.

m.s. „Hollands Diep“	Durban	± 21-2
m.s. „Hollands Duin“	New York	± 14-2
m.s. „Hollands Dreef“	Japan	± 11-2
m.s. „Hollands Burcht“	Fremantle	± 16-2

MUTATIES GEZAGVOERERS

K.P.M.

J. Maan ex RV/Aust. naar ms. „Van der Hagen“	17-1
Tj. v. d. Molen ex ms. „v. d. Hagen“ met RV/Ned.	17-1
J. J. v. d. Riet ex RV/Ned. naar ms. „Camphuys“	18-1
J. J. Maaskant (dd. Gezagv.) ex ms. „Camphuys“	18-1
1e Strm. ms. „Camphuys“	18-1
J. Ch. Beynon ex RV/Ned. naar ms. „Str. Franklin“	4-2
J. A. Houtman ex ms. „Str. Franklin“ met RV/Durban	4-2
R. E. J. van Dijk ex RV/Ned. naar ms. „Siaoe“	5-2
P. Hoogland (dd. Gezagv.) ex ms. „Siaoe“ met	
RV/Ned.	5-2

MUTATIES HOOFDWERKTUIGKUNDIGEN

K.P.M.

G. Ch. Grevink (2e Wtk.) ex RV/Ned. naar ms.	
„Sabang“ (2e Wtk. CMK)	2-1
O. Kamstra (dd. 2e Wtk. CMK) ex ms. „Sabang“	
naar ms. „Sinabang“ (dd. 2e Wtk.)	2-1
J. C. S. v. Bijsterveld ex RV/Ned. naar ms. „Str.	
Madura“	18-1
H. v. d. Ridder ex ms. „Str. Madura“ naar ms.	
„v. Waerwijck“	18-1
H. R. Meyjes ex ms. „van Waerwijck“ met RV/Ned.	23-1
E. Timmer (2e Wtk.) ex RV/Ned. naar ms. „Sinabang“	
(dd. Hwtk.)	22-1
J. B. Nolthenius (dd. Hwtk.) ex ms. „Sinabang“ met	
RV/Ned.	22-1

*Alle verlofgangers: een prettig verlof.
Alle herplaatsten: goede vaart.*

MET VERLOF GEGAAN

De heer P. R. S. v. Heeren	uit Singapore	EV	2-11
De heer T. Koelink	uit Singapore	n/A'dam	28-11
De heer J. J. M. Lensing			
met gezin	uit Singapore	EV	8-12
1e Stm. J. G. Ormel	uit Sydney	RV	16-12
1e Stm. R. v. d. Sar	uit Mombasa	RV	17-12
1e Stm. Th. H. Rappard	uit Singapore	RV	19-12
2e Stm. J. Kwakman	uit Hong Kong	RV	20-12
4e Wtk. H. J. Pernards	uit Durban	RV	22-12
3e Wtk. K. J. Veldman	uit Kaapstad	RV/SV	22-12
3e Stm. J. R. A. Calis	uit Mombasa	RV/SV	23-12
3e Stm. A. E. Eckhardt	uit Bangkok	RV/SV	12-1
5e Wtk. T. C. Bergen-	uit Sydney	RV	13-1
henegouwen			
4e Wtk. R. Geiger	uit Sydney	RV/SV	13-1
3e Stm. J. L. Rozijn	uit Hong Kong	RV/SV	16-1
2e Wtk. J. A. J. Pauwe	uit Beira	RV	17-1

N.T.P.M.

4e Stm. P. Verbeek ex ss. „Westertoren“ (Singapore)	7-1
3e Wtk. N. W. Dikstaal ex ms. „Congokust“	9-1
2e Stm. G. J. Tuinstra ex ms. „Congokust“	16-1

Alle verlofgangers een prettig verlof.

NA VERLOF VERTROKKEN

K.P.M.

3e Wtk. J. Mazereeuw	Lagos m.s. „Straat Madura“	22-12
3e Wtk. N. M. Meinsma	K. Lumpur m.s. „Roggeveen“	28-12
5e Wtk. J. Ch. Römer	Basrah m.s. „Van Riebeeck“	2-1
1e Strm. K. P. C. A. Gramberg	Bangkok m.s. „Van Neck“	4-1
2e Strm. D. J. Keuvelaar	Melbourne m.s. „Van Spilbergen“	5-1
1e Strm. F. van der Linden	Kaapstad m.s. „Straat Madura“	13-1
2e Wtk. H. H. Smulders	D. Salaam „m.s. „Van Heemskerck“	18-1
5e Wtk. J. R. W. Mouthaan	Mombasa m.s. „Houtman“	19-1
4e Wtk. H. W. Potgieter	Kuwait m.s. „Camphuys“	21-1

NA VERLOF GEPLAATST

N.T.P.M.

1e Stm. J. H. F. Stausebach ms.	„Congokust“	3-1
2e Stm. G. A. de Munnik ms.	„Congokust“	3-1
4e Stm. H. B. van der Bult ss.	„Westertoren“ (Singapore)	4-1
5e Wtk. IJ. Sijtema ms.	„Congokust“	4-1
2e Wtk. B. van Riessen ss.	„Westertoren“ (Singapore)	12-1
5e Wtk. J. Snip ss.	„Westertoren“ (Singapore)	12-1

K.P.M.-er TIJDELIJK BIJ N.T.P.M. GEDETACHEERD

4e Stm. J. M. Hoes ms.	„Congokust“	3-1
------------------------	-------------	-----

Goede wacht en behouden vaart.

NIEUW K.P.M.-MERTJE

Dordrecht, 16-11-65: Karin Jennifer, dochter van 1e Stuurman W. J. Florie en Mevrouw J. Florie-Skinner.

NIEUW N.T.P.M.-MERTJE

Spijkenisse, 31-12-65: Wendy Brigitte, dochter van 3e Stm. J. M. L. Dewever en Mevrouw L. J. Dewever-Lans.

Welkom in de „familie“

HUWELIJKEN

K.P.M.

2e Werktuigkundige J. R. Beem en Mej. T. Brandsma, ddo. 13-1-66 te Rotterdam.
2e Werktuigkundige J. de Vries en Mej. G. Tak, ddo. 28-1-66 te Sas van Gent.

N.T.P.M.

5e Wtk. J. Snip en Mejuffr. J. Pieters ddo 29-12-65 te Beverwijk.

Proficiat en „behouden vaart“

GESLAAGD VOOR EEN HOGER DIPLOMA

K.P.M.

5e Wtk. H. D. Kwaytaal	B. th	18-11
2e Stm. A. C. O. Meynderts	S. I th	19-11
3e Stm. A. Krüger	S. II th	26-11
3e Stm. J. D. H. Maaskant	S. II th	3-12
2e Wtk. G. Barendregt	C. th	17-12
4e Stm. P. P. J. den Boer	Verkl. S. III	4-1
4e Wtk. H. W. Potgieter	B. th	11-1
5e Wtk. J. Huisman	A.	13-1
2e Stm. J. C. van 't Veer	S. I th	14-1
2e Stm. W. L. Reyling	S. I th	14-1
2e Stm. H. J. J. Kessenich	SS. I th	17-1

N.T.P.M.

5e Wtk. J. Poorting	V.D.	22-10
3e Stm. F. Kuiper	S. II	23-12
5e Wtk. P. I. Versprille	A.	13-1
5e Wtk. B. de Graaf	A.	13-1

Gelukkigwens met het behaalde succes.

IN MEMORIAM

Gepensioneerd Gezagvoerder B. Klasens overleed ddo. 21-12-65 te Voorburg, in de leeftijd van 92 jaar.
Gepensioneerd Gezagvoerder H. Visser overleed ddo. 3-1-66 te Heiloo, in de leeftijd van 61 jaar.
Gepensioneerd Employé G. P. Brands overleed ddo. 6-1-66 te Amsterdam, in de leeftijd van 73 jaar.
Gepensioneerd Employé B. E. R. Bastiaans overleed ddo. 7-1-66 te Den Haag, in de leeftijd van 67 jaar.
Gepensioneerd Employé J. E. Peeters overleed ddo. 11-1-66 te Aalst, in de leeftijd van 64 jaar.
Gepensioneerd 2e werktuigkundige J. Leenderts overleed ddo. 12-1-66 te Beekbergen, in de leeftijd van 61 jaar.

Zij rusten in vrede

Familiegroeten

ms. „van Heemskerck“

Wij begonnen in het nieuwe jaar onze opname van familiegroeten op donderdag 13 januari voor twee K.P.M.-schepen, de mss. „Van Heemskerck“ en „Sigli“.

Het is altijd verrassend te merken hoe graag de familieleden — weer of geen weer, van ver of dichtbij — van de uitnodiging gebruik maken.

Voor de „Sigli“ officieren was geen reserve of afvaller; alle families waren present. Het dochtertje van kapitein de Geest, de vierjarige Jacqueliëntje, had veel tegen Papa willen zeggen, maar toen Teddy Scholten met de microfoon bij haar kwam, moest ze zo vreselijk lachen dat er alleen maar uitkwam: dag Papa.

Het was voorts een „meertalig“ gezelschap; de Engelse en Friese taal waren niet uit de lucht. De laatste gaf Teddy aanleiding te zeggen, dat ze zich nodig in deze taal moest gaan verdiepen; het enige wat ze dan wel kon verstaan was: „en een tuut van Mem“.

Uit de officieren van de „Van Heemskerck“ hadden wij acht uitgekozen,

ms. „Sigli“

die groeten van thuis ontvingen. Voor gezagvoerder Niessen zal het een verrassing zijn geweest dat, behalve zijn echtgenote, ook zijn vader (80 jaar) aanwezig was om een groet uit te spreken.

Het orkest „Confetti“ o.l.v. Harry de Groot, met enige solo's van de gitarist Eddy Christiani, verleenden weer medewerking, terwijl Shirley, van het Songfestival van een paar jaar geleden voor enkele zangnummers zorgde.

Over de ontvangst aan boord ontvingen wij van gezagvoerder ms. „Sigli“

een briefje dat als volgt luidde:

„Met groot genoegen kan ik u mededelen, dat de voor de Sigli bestemde uitzending binnenliggend te Bangkok prima werd ontvangen. Mede namens de officieren dank ik u allen, die deze zeer geslaagde uitzending hebben voorbereid en er aan hebben medegewerkt, zeer hartelijk“

terwijl gezagvoerder ms. „Van Heemskerck“ de Wereldomroep telegrafisch het volgende liet weten:

„Ter rede Beira groeten prima ontvangen hartelijk dank ook mede namens opvarenden“.